

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

TSHIVENDA LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA (FAL)

BAMMBIRI LA VHUVHILI (P2)

SHUNDUNTHULE/FULWI 2025

TSUMBANDILA YA U MAKA

MARAGA: 70

Tsumbandila iyi ya u maka i na masiatari a 11.

KHETHEKANYO YA A: NGANEA

U TSHILA NDI U VHONA – RN Madadzhe

MBUDZISO 1

1.1	1.1.1	Mashudu.✓	(1)
	1.1.2	Dzwaini na Dugudzhav.✓	(2)
	1.1.3	Mashudu o tshuwa ngauri o bviselwa zwigidi.✓✓	(2)
	1.1.4	Wa musalauno/tshifhinga tsha zwino ngauri hu khou ambiwa nga u fungwa mavhone na u bviswa ha zwigidi zwine zwi wanala musalauno/tshifhinga tsha zwino.✓✓	(2)
	1.1.5	Vho wanedzwa mudini wa Mpho, Phophi a tuwa vhuhadzi a dovha a vhuya.✓✓	(2)
	1.1.6	D/Vho Liedza.✓	(1)
	1.1.7	Ndi Maria ngauri ndi ene a no khou lutanya Mpho na Mashudu.✓✓	(2)
	1.1.8	- O humbela Vho Ravhutsi uri vha ye vha humbelele Mpho beili musi o farwa. ✓
- O mu isela zwiliwa musi e dzhele.✓
- O mu tikedza musi mulandu wawe u khou sengiwa. ✓
(Zwivhili fhedzi)	(2)
	1.1.9	U funesa tshelede a zwo ngo luga ngauri zwo ita uri Dzwani na Dugudzha vha vhe magevhenga.✓✓	(2)
	1.1.10	- U sa nwa musi e mushumoni.✓
- U tea u fara vhalwadze zwavhudi.✓
- U tea u dibvisa kha vhufarekano mushumoni. ✓
(Na dzinwe phindulo dzi no pfala)	(2)

NA

- 1.2 1.2.1 Vhengeleni la halwa/Vuvha.v (1)
- 1.2.2 Ndi Mashudu.v (1)
- 1.2.3 Tsha u bveledza mafhungo ngauri ri khou vhona khudano i tshi khou hulela/u engedzea.vv (2)
- 1.2.4 Yo vhangwa nga u rwiwa ha Mpho na u kwashelwa goloi nga Mashudu/Ndi mulifhedzano vhukati ha Mashudu na Mpho. (2)
 Yo vhangwa nga u dzhielana vhafunani.vv
- 1.2.5 Ndi u dalesa ha vhathu.vv (2)
- 1.2.6 O vha a khou itela u sa tsha bvisa tshelede ye a pfi a bwise nwedzi muniwe na muniwe nga Mashudu na uri a sale zwavhudi na Maria.vv (2)
- 1.2.7 Yo tea ngauri muhatuli ha ngo mu vhona mulandu nga u shaea ha vhumanzi ha uri Mpho ndi ene o rengaho Dzwaini na Dugudzha uri vha vhulahe Mashudu./Yo vha i songo tea ngauri ndi ene o vhangaho uri Mashudu a vhulahwe.vv (2)
- 1.2.8 Kha nganea iyi tshelede yo lutanya Phophi na Mpho nge Mpho vha na tshidzumbe kha Phophi./ Ya dovha ya lutanya Dzwaini na Dugudzha nge vha sa kovhane tshelede zwavhudi.vv (2)
- 1.2.9 - U funesa Mpho naho e mathadani.v
 - U sumbedza thikhedzo ya Mpho nge a mu todelo maloyara.v
 - O ita zwavhudi nga u kondelela naho nyimele yo vha i tshi konda vhuhadzi.v (3)
- [35]

HO DINA ONE – Sharon Mbedzi

MBUDZISO 2

2.1	2.1.1	Goloi.✓	(1)
	2.1.2	Osbon✓ na Musuku.✓	(2)
	2.1.3	O dinalea/u sinyuwa ngauri a ho ngo da muthu we a vha a khou lavhelela ene.✓✓	(2)
	2.1.4	Tsha musalauno/tshifhinga tsha zwino ngauri hu khou ambiwa nga vhoramabindu vha network zwithu zwi no wanala musalauno/tshifhinga tsha zwino.✓✓	(2)
	2.1.5	Ngeletshedzo u fhurwa tshelede i si na vhukono nge a rengiselwa goloi i si na mabambiri a vhukuma.✓✓	(2)
	2.1.6	A/Ruth.✓	(1)
	2.1.7	Ndi ifa le Ngeletshedzo a sielwa nga vhabebi vhawe ngauri ndi lone li no khou lutanya Ngeletshedzo na Veronica.✓✓	(2)
	2.1.8	- O mu rengela zwiambaro zwa u dura.✓
- O mu fhulufhela a tenda a tshi tshimbidza mabindu na u todelwa goloi.✓	(2)
	2.1.9	Mulaedza ndi wa uri ri tea u thusa khonani dzashu musi dzo wela khomboni sa zwe vha ita kha khonani yavho Ngeletshedzo.✓✓	(2)
	2.1.10	- U sa dzhena tshikolo.
- U shaya ndivho ya zwa mabindu.
- U sa thetshelesa mme awe khathihi na khonani dzawe vha tshi mu eletshedza.✓✓
(Zwivhili fhedzi)
(Na dziwe phindulo dzi pfalaho)	(2)

NA

- 2.2 2.2.1 Ndi Veronica.✓ (1)
- 2.2.2 Getheni la muḁi wa Ngeletshedzo.✓ (1)
- 2.2.3 Ndi mathakheni ngauri ndi hone he Ngeletshedzo sa muanewa dendeḁe zwa mu vḁifhela.✓✓ (2)
- 2.2.4 Ndi ya nḁḁa ngauri ri khou pfa Ngeletshedzo a tshi kho semana.✓✓ (2)
- 2.2.5 Ndi u dinaḁea hawe./ Sinyuwa.✓✓ (2)
- 2.2.6 Ho ngo ṱanganedza thuso ngauri o vha a na ṱhoni na u ḁihudza vḁunga o vha a si tshe na tshithu siani la mabindu.✓✓ (2)
- 2.2.7 Zwo vha zwo tea ngauri o vha e na tsheḁede nnzhi u fana na lwanzhe lu na maḁi manzhi/Zwo vha zwi songo tea ngauri tsheḁede yawe yo fhela ngeno maḁi a lwanzhe a songo fhela.✓✓ (2)
- 2.2.8 Tsheḁede yo luṱanya Veronica na Ngeletshedzo nge Veronica a mu rengisela goḁoi i si na mabammbiri a vḁukuma.✓✓ (2)
- 2.2.9 - U sa ita zwa maḁikṱa.✓
 - U thetshesela tsivhudzo.✓
 - U dzhena tshikolo.✓ (3)
- (Na dziḁwe phindulo dzi pfalaho) [35]

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A: 35

KHETHEKANYO YA B: DIRAMA

***FINDINKODO* – TT Mudau**

MBUDZISO 3

3.1	3.1.1	Lihoro Madimokirati.✓	(1)
	3.1.2	Muthumukhulu.✓	(1)
	3.1.3	U fhata, pfano na vhuthihi.✓✓	(2)
	3.1.4	Mafhungo a khou bvelela musalauno ngauri ri pfa nga dziminisita na mahoro.✓✓	(2)
	3.1.5	O pandelwa ngauri o vha a tshi kokodzela thungo.✓✓	(2)
	3.1.6	O olwa sa murangaphanda a re na vhukoni ha u langa shango/O olwa sa mukonanyi wa vharema na vhatshena.✓✓
(Na dziñwe phindulo)	(2)
	3.1.7	Wo vha tsikeledza.✓
U khethulula nga lukanda.✓
(Na dziñwe phindulo dzo teaho)	(2)
	3.1.8	Madzangano a tea u shumisana na u thonifhana.✓✓
(Na dziñwe phindulo dzo teaho)	(2)
	3.1.9	Ndayotewa i thusa kha u langa shango.✓
I na milayo ya shango.✓
I disa vhudziki shangoni.✓
(Na dziñwe phindulo dzi pfalaho)	(3)
NA			
3.2	3.2.1	Ofisini dza muvhuso.✓	(1)
	3.2.2	La Madimokirati.✓	(1)
	3.2.3	U vhofoholowa ha vharema na u vha na pfanelo dzo fhelelaho.✓✓	(2)
	3.2.4	Ndi ngauri u khou eletshedza uri hu vhe na u farela vhatshena kha zwe vha ri pfisa vhutungu na u shumesa u lugisa shango.✓✓	(2)
	3.2.5	U sa vha na ndaka✓, shango ✓na mulomo.✓	(3)

- 3.2.6 Ndi Muthumukhulu ngauri mafhungo othe a kwama ene.✓✓ (2)
- 3.2.7 B/muvhuso wa u khethiwa nga vhathu.✓ (1)
- 3.2.8 Ndi musii Lihoro la madimokirati hu lone lo fhedzaho nga u vhusa shango.✓✓ (2)
- 3.2.9 Muthumukhulu u ima na la uri hu vhe na muphuresidennde muthihi na vhathusa phuresidennde vhavhili ngeno De Wit a tshi ima na la muphuresidennde muthihi na muthusa phuresidennde muthihi.✓✓ (2)
- 3.2.10 Vhatshena a vha tangedzi tshanduko dza uri vha vho lingana na vharema.✓✓ (2)

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 35

KHETHEKANYO YA C: NGANEAPFUFHI

ZWA VHUTSHILO – NA Milubi na LL Mafenya

MBUDZISO 4

4.1 'VULANI MUFUNWA WANGA' – NA Milubi

- 4.1.1 Henefhano.✓ (1)
- 4.1.2 Zwilapfulapfu zwo fhatwaho nga vhudele.✓✓ (2)
- 4.1.3 Tsha musalauno. Ri pfa nga ha Yunivesithi, vhafumakadzi vha no dzhena tshikolo na u tshimbila nga goloi. ✓✓
(Zwivhili fhedzi) (2)
- 4.1.4 Ndi ha u sa takala ngauri o vha o valela mufarekano wawe rumuni zwino u khou ofha uri munna wawe u do mu wanedza.✓✓ (2)
- 4.1.5 Vho Dinani ndi munna wa lufuno ngazwo vho ya u dalela mufumakadzi wavho tshikoloni ngeno N[^]eani e mufumakadzi a sa funi munna muthihi.✓✓ (2)
- 4.1.6 Tsha u bveledza mafhungo ngauri ndi hune mafhungo a aluwa hone.✓✓ (2)
- 4.1.7 O sera fhasi ha mmbete, o lingedza u vula vothi na u to[^]do[^]u di[^]poselela nnda nga fasit[^]ere.✓✓
(Zwivhili fhedzi) (2)
- 4.1.8 Ee yo bveledzwa zwavhu[^]di ngauri ro sala muyani, a rongo tsha pfa uri N[^]eani o vula mu[^]ango naa.✓✓ (2)
- 4.1.9 Zwi a itea vhutshiloni ngauri
- Hu na vhafumakadzi vha no ita zwa vhufarekano ngeno vho maliwa.✓
- Hu na vhafumakadzi vha si na lufuno.✓
- Hu na vhanna vha re na lufuno lwa vhukuma vha tikedza vhafumakadzi vhavho sa Vho Dinani. ✓
(Na dzi[^]nwe phindulo dzo teaho) (3)

NA

4.2 'NDI A PUTEDZA HA ITEA DEMBE' – NA Milubi

- 4.2.1 Mutanganoni.✓ (1)
- 4.2.2 Narina.✓ (1)
- 4.2.3 O vha longela zwothe zwo fanelaho.✓✓ (2)
- 4.2.4 Ndi ha u dinalea. Vho sinyuswa nga vhupombwe ha mufumakadzi wavho.✓✓ (2)
- 4.2.5 O mufundedza maitele a sa fushi a u funana na vhañwe vhanna.✓✓ (2)
- 4.2.6 Ndi a u sa difara zwavhuḍi/u sa fhulufhedzea.✓✓ (2)
- 4.2.7 O kona ngauri thoho i a tshimbilelana na mafhungo ngauri Vho Dimbalala vho toḍou huvhadza mufumakadzi wavho nga tshigidi.✓✓ (2)
- 4.2.8 Thero ndi ya u kaidza vhafumakadzi uri vha tea u fhulufhedzea kha vhanna vhavho/u difara zwavhuḍi siani la lufuno.✓✓ (2)
- 4.2.9 - Ndo vha ndi tshi ḍo dzula navho fhasi ra amba nga ha masiandaitwa azwo.✓
 - Ndo vha ndi tshi ḍo mu eletshedza uri a wane vhahulwane a dzudzanye mafhungo nga u ḍisola.✓
 - Uri a wane vhafunzi vha mu khuthadze a kone u pfesesa uri mufumakadzi wa ndeme kana vhukuma u hani. ✓
 (Na dziñwe phindulo dzi pfalaho.) (3)

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C: 35

KHETHEKANYO YA D: VHURENDI

SHOTHODZO – TN Pholi NA TK Mkansi

MBUDZISO 5

5.1 'NDUNI DZA RDP' – TN Pholi

- 5.1.1 Liedzamuthu/Lifanyamuthu/Limuthufhadzi.✓ (1)
- 5.1.2 - Mafasitere o kwashea.✓
- Mbondo dzo dona/dzi na mashika.✓
- Thanga dzo fuduluwa/Mazenngwe o wela fhasi.✓ (3)
- 5.1.3 - Mmbwa dzo faho.✓
- Mashika a vhana.✓ (2)
- 5.1.4 aaaa.✓✓ (2)
- 5.1.5 U khou bvisela khagala uri vhadzuli vha nduni dza RDP vha
tambulutshela zwitaratani/Vhadithusela henefho zwitaratani.✓✓ (2)
- 5.1.6 Ndi vhathu vha na vhuada.✓✓ (2)
- 5.1.7 Ndi wa u sumbedza u sa farwa zwavhudi ha ndu dza RDP nga
vhadzuli vhadzo.✓✓ (2)
- 5.1.8 Ndi sathaya ngauri murendi u khou sasaladza kutshilele kwa
vhathu vha no dzula nduni dza RDP.✓✓ (2)
- 5.1.9 Ndi nga si takalele u dzula khadzo ngauri ndu dza hone a si
dzavhudi na vhadzuli vhadzo vha na vhuada khathihi na
kutshilele ku si kwavhudi./ Ndi a takalela u dzula ngauri ndi
ndu dza mahala nahone dza khwine.✓✓
(Na dzinwe phindulo dzi pfalaho.) (2)

NA

5.2 'THINGOTHENDELEKI' – TN Pholi

- 5.2.1 Lupenyo.v (1)
- 5.2.2 - Pfunzo.v
 - Mushumo.v
 - Mbingano.v (3)
- 5.2.3 U amba uri thingothendeleki a dzi lengi.vv (2)
- 5.2.4 O lila ngauri ri pfa kha mutaladzi wa 10 a tshi ri: 'Mitodzi yanga namusi khei.'vv (2)
- 5.2.5 Dzi bvisela khagala uri thingothendeleki dzi na zwivhuya na zwivhi/ Thingothendeleki dzi a thusa dza dovha dza tshinya.vv (2)
- 5.2.6 U ombedzela/u khwathisedza/u dodombedza.vv (2)
- 5.2.7 C/vho sikaho thingothendeleki.v (1)
- 5.2.8 Vhudipfi ha u sinyuwa/u dinalea ngauri ndi wa u ongolowa.vv (2)
- 5.2.9 Ndi a tikedza ngauri dzi na vhuvhi/vhutshinyi vhunzhi./
 A thi tikedzi ngauri dzi a leludza siani la zwa vhudavhidzani/dzi na zwivhuya zwinzhi siani la zwa vhudavhidzani.vv (2)

THINGANYELO YA KHETHEKANYO YA D: 35
 MARAGAGUTE: 70